

## **STATENSTUK**      **2024-20**

---

Vaststelling Energie-agenda 2024-2027

---

Voorgestelde behandeling:

- Statencommissie op 12 juni 2024
- Provinciale Staten op 10 juli 2024
- fatale beslisdatum: Niet van toepassing

Behandeld door thema Energie, telefoonnummer (0592) 36 55 55

Portefeuillehouder: de heer drs. H.G. Jumelet

---



## Inleiding

### a. Algemeen

In het coalitieakkoord 'Samen bouwen we Drenthe' hebben wij de ambitie uitgesproken de energietransitie in Drenthe met voortvarendheid op te zullen pakken. De aanpak heeft vorm gekregen in de Energie-agenda 2024-2027 (hierna: de Energie-agenda). In deze agenda staan de belangrijkste speerpunten, activiteiten en doelen van het energiebeleid voor de huidige bestuursperiode.

Doel van de Energie-agenda is bij te dragen aan realisatie van de Drentse doelstelling om in 2030 40% van het energiegebruik uit hernieuwbare bronnen te betrekken. Om dit doel te behalen, dienen de productie en inzet van hernieuwbare energie (elektriciteit, warmte en CO<sub>2</sub>-vrije brandstoffen) toe te nemen en het gebruik van (fossiele) energie in onze provincie te dalen. Daarnaast moet de energie-infrastructuur in Drenthe geschikt worden gemaakt om onze nieuwe wijze van energieproductie en -gebruik te kunnen faciliteren. De rol en aanpak van de provincie in het bijdragen aan de realisatie van deze doelstellingen hebben we beschreven in de Energie-agenda 2024-2027.

Op 15 november 2023 is het proces gestart om te komen tot de nieuwe Energie-agenda, met een bijeenkomst van de Statencommissie. Op basis van uw aandachtspunten, de prioriteiten die in het coalitieakkoord zijn opgenomen, de lessen uit de beleidsuitvoering van de afgelopen jaren en de reacties vanuit gemeenten en externe stakeholders op de nadien opgestelde conceptversie van de Energie-agenda, is de voorliggende Energie-agenda 2024-2027 opgesteld (zie bijlage 1). Het proces van de totstandkoming van deze Energie-agenda, globaal de input en een lijst van partijen die we gesproken hebben staan in de Energie-agenda.

De Energie-agenda bevat vijf onderdelen, met waterstof als aanvullend thema:

1. **Wonen, werken en leven:** wij helpen inwoners, mkb'ers en energiecoöperaties om van onderop de energietransitie vorm te geven. Dit doen wij met energiebesparingsprogramma's, energieleningen en subsidies. Hiermee dragen wij zowel bij aan energiebesparing als aan een toename van de opwekking van hernieuwbare energie;
2. **Energiebronnen en -dragere:** het opschalen van hernieuwbare energieproductie staat centraal. Het gaat hierbij zowel om het uitvoeren van bestaande afspraken met betrekking tot wind- en zonne-energie op land vanuit de Regionale Energie Strategie (RES), als om meer productie van groen gas, zon-op-dak en kleine windmolens. Wij onderzoeken de mogelijkheid van kleinschalige modulaire kernreactoren (SMR) in Drenthe op basis van de programma-aanpak Small Modular Reactors die vanuit het Rijk is opgesteld;
3. **Energie-infrastructuur:** de wijze waarop wij energie opwekken en gebruiken verandert sterk. Dit zorgt voor transportschaarste in onze energienetten (netcongestie). De provincie zet in op een aanpak van dit probleem zowel op korte, middellange als lange termijn. Hiermee zorgen wij ervoor dat de grote toename aan hernieuwbare energie ook getransporteerd en gebruikt kan worden. Wij zetten expliciet ook in op de aanpak van netcongestie op de laagspanningsnetten. Wij dragen zorg voor afgewogen inpassing van energieopslag in Drenthe, zowel bovengronds als ondergronds.

4. **Grootverbruikers:** de provincie werkt samen met de Drentse industrie aan verduurzaming, zodat duurzaam ondernemen en groene banen in onze provincie mogelijk zijn en blijven. Dat draagt zowel bij aan extra hernieuwbare energieproductie als aan energiebesparing. Bij belemmeringen door netcongestie werken wij samen met grootverbruikers en netbeheerders aan oplossingen. Met de netbeheerders inventariseren wij de behoeftes van grootverbruikers om proactief te werken aan de benodigde netuitbreiding. Wij sluiten aan op bedrijventerreinenaanpakken en gaan op zoek naar kansen voor energy hubs;
5. **Energie en mobiliteit:** de energietransitie vraagt een forse verandering met betrekking tot transport en vervoer in Drenthe. Dit geldt zowel voor individueel en openbaar vervoer als voor transport en logistiek van goederen. Wij stimuleren niet alleen het vervangen van fossiele brandstoffen door elektriciteit en groene brandstoffen zoals waterstof en bio-CNG, maar ook het realiseren van de benodigde slimme (laad)infrastructuur en het aanjagen van alternatieven voor het gebruik van een auto voor persoonlijk vervoer in Drenthe.

**Waterstof:** waterstof krijgt als energiedrager een rol in ons energiesysteem. Vanuit het Noorden hebben wij daar speciale aandacht voor. De inzet van waterstof raakt aan alle vijf thema's. Wij hebben daarom de Drentse rol en aanpak van de ontwikkeling van de waterstofketen in een themapagina beschreven.

b. Europese aspecten

Europa speelt een belangrijke rol bij het klimaat- en energiebeleid in Drenthe. Enerzijds worden in Europees verband kaders gesteld waarbinnen lidstaten de energietransitie dienen vorm te geven, anderzijds benutten wij Europese fondsen en subsidies om onze eigen ambities waar te maken.

c. Economie/werkgelegenheid

De energietransitie biedt economische kansen. De fossiele-energiesector heeft van oudsher relatief veel banen in Drenthe opgeleverd. De energietransitie geeft kansen voor nieuwe kennisopbouw en werkgelegenheid. Tegelijk is de beschikbaarheid van voldoende arbeidskrachten voor het uitvoeren van de energietransitie en realiseren van de benodigde infrastructuur een van de belangrijkste aandachtspunten om de transitie te versnellen, naast het oplossen van netcongestie. In samenwerking met onze partners zoeken wij naar kansen tot verbreding van de beschikbare uitvoeringscapaciteit.

d. Participatie

Uw Staten zijn vanaf het begin betrokken bij de totstandkoming van deze Energie-agenda. Daarnaast is diverse betrokken partijen om input gevraagd aan de hand van de concept-agenda, waaronder gemeenten, netbeheerders, waterschappen, LTO Noord, NMF Drenthe en energiecoöperaties. Hun input is beoordeeld en zo nodig verwerkt in de definitieve versie van de Energie-agenda. In het laatste hoofdstuk van de Energie-agenda geven we aan op welke wijze wij de input in de Energie-agenda hebben verwerkt.

## Advies

1. De Energie-agenda 2024-2027 vast te stellen.

## Beleidsopgave uit de begroting

### 6: Energie

6.01 Een bijdrage leveren aan de nationale doelstelling van 55% CO<sub>2</sub>-reductie in 2030 (t.o.v. 1990)

### Argumenten

*1.1 De Energie-agenda is de basis voor de beleidsuitvoering en -resultaten voor de komende bestuursperiode.*

Via de Energie-agenda bevestigen uw Staten de energieambities die in het coalitieakkoord zijn uitgesproken naar een agenda voor de beleidsuitvoering in deze bestuursperiode. Met deze agenda stellen uw Staten vast welke resultaten worden beoogd met de provinciale beleidsinzet.

*1.2 Met de Energie-agenda geeft u invulling aan afspraken op Europees, nationaal en regionaal niveau.*

Binnen de Europese Unie en op nationaal niveau zijn richtlijnen en Klimaatwetten vastgesteld die de reductie van broeikasgasemissies wettelijk vastleggen. Op internationaal niveau ligt hieraan het Akkoord van Parijs ten grondslag, waarin is afgesproken de opwarming van de aarde te beperken tot ruim onder 2 graden Celsius. Het gebruik van fossiele-energiedragers is verantwoordelijk voor het grootste deel van de wereldwijde broeikasgasemissies. Met de Energie-agenda geeft u als Staten invulling aan de provinciale verantwoordelijkheden en afspraken die gemaakt zijn tussen Rijk, provincie, gemeenten, waterschappen en netbeheerders.

*1.3 De energietransitie versnelt, maar er is nog een forse opgave om in 2030 40% van het Drentse energiegebruik uit hernieuwbare bronnen te betrekken.*

In 2021, het meest recente jaar waarover cijfers beschikbaar zijn, lag het aandeel hernieuwbare energie in het energiegebruik in Drenthe op 16%. Wij zijn inmiddels drie jaar verder; het aandeel is intussen toegenomen. Desalniettemin zal zowel de productie van hernieuwbare energie als de besparing op het energiegebruik nog flink moeten versnellen om het provinciale doel van 40% in 2030 te kunnen benaderen. Met deze Energie-agenda leveren uw Staten hier een bijdrage aan.

### Tijdsplanning

Niet van toepassing

### Financiën

Voor de uitvoering van de Energie-agenda zijn meer financiële middelen nodig dan alleen het bestaande structurele budget. Het budget dat nodig is voor de uitvoering van de Energie-agenda is kaderstellend uitgewerkt in de Voorjaarsnota 2024/2e uitwerking coalitieakkoord. De behandeling hiervan is op 3 juli 2024. De financiële mutaties liggen vervolgens ter besluitvorming voor bij de behandeling van de Begroting 2025.

### Monitoring en evaluatie

Niet van toepassing

**Communicatie**

Niet van toepassing

**Bijlagen**

1. Energie-agenda 2024-2027

**Ter inzage in kamer C0.39**

Niet van toepassing

Assen, 14 mei 2024

Kenmerk: 20/5.8/2024000712

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

drs. J. Klijnsma, voorzitter

W.F. Brenkman MSc, secretaris

Provinciale Staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van Drenthe van 14 mei 2024, kenmerk 20/5.8/2024000712;

BESLUITEN:

de Energie-agenda 2024-2027 vast te stellen.

Assen, 10 juli 2024

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, griffier